

DIAGNOSTICAREA ȘI CORECȚIA PERIOPERATORIE RĂSPUNSULUI METABOLIC LA STRESUL CHIRURGICAL A PACIENTULUI PEDIATRIC (REZUMAT)

Lidia Dolghieru^{1,2}, Ina Petcova^{1,2,3}, Ivan Petcov^{1,4},
Diana Vlad^{1,2,3}

¹Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"

²Institutul Mamei și Copilului din Chișinău

³Spitalul Clinic Municipal de Boli Contagioase de Copii

⁴Ministerul Apărării al Republicii Moldova

Introducere: Stresul chirurgical este un răspuns fiziologic complex care implică o cascadă de evenimente care influențează funcția imunitară, răspunsul inflamator și metabolic. Biomarkerii joacă un rol esențial în evaluarea stresului și a impactului acestuia asupra răspunsului metabolic. Markerii endocrini și imunologici indicați nu sunt încă de rutină implementați în practica clinică, cei metabolici sunt utilizați mai pe larg, dar necesită studierea suplimentară și punerea în aplicare obligatorie în practică medicală.

Scopul: Necesitatea studierii suplimentare a marcherilor în evaluarea stresului chirurgical și a impactului acestuia asupra răspunsului metabolic pentru terapie perioperatorie a pacientului pediatric și modulul de combaterea complicațiilor perioperatorie a intervențiilor chirurgicale la pacienți de profil pediatric.

Material și metode: Studiul descriptiv-analitic: au fost evaluate sursele deschise de profil medical (PubMed, Medline, Embase, și CINAHL) care a identificat 16.346 de publicațiile științifice cu referire la "Răspunsul la stresul chirurgical"/"The Surgical Stress Response". Au fost selectate acele articole și lucrări ce întruneau criteriul de „Răspunsul la stresul chirurgical și Anestezia"/"The Surgical Stress Response and Anesthesia" în număr de 899. Ca urmare a studierii fenomenului răspunsului metabolic la adulți și copii sa selectat 89 de articole cu referire la răspunsul metabolic. Lucrarea trece în revistă aspectele specifice răspunsului metabolic la stresul chirurgical a pacientului pediatric în comparație cu pacienții adulți, ce este esențial în abordarea metodelor de diagnostic a schimbărilor metabolice, evidențierea marcherilor și aplicarea obligatorie a acestora în evaluarea individualizată a pacientului pediatric cu scopul corecției parametrilor metabolici și prevenirea sau diminuarea complicațiilor perioperatorie în chirurgie pediatrică. S -a atras

atenție eficienței comparative evaluării pacienților chirurgicali adulți și copii, care deferit reacționează la trauma chirurgicală. Abordarea selectivă și individualizată în diagnostic și tratamentul, precum și corecției timpurie a răspunsului metabolic la stres chirurgical sunt un imperativ și pot servi exemplu unui management eficient în combaterea complicațiilor perioperatorie în chirurgie pediatrică.

Rezultate: Studiul efectuat a stabilit că în scopul prevenirii stresului chirurgical la pacientul pediatric se recomandă o evaluare în trepte a pacientului care integrează factorii de risc clinic și rezultatele obținute din investigațiile paraclinice cu stresul estimat al intervenției chirurgicale planificate și riscurile implicate. Aceasta are ca rezultat o evaluare individualizată a riscului, cu oportunitatea inițierii terapiei medicale, a intervențiilor invazive și a tehnicilor chirurgicale pentru a optimiza starea perioperatorie a pacientului. Pentru a modula răspunsul metabolic la stresul chirurgical este necesar încă preoperator de a estima statutul nutrițional gradul de deteriorare a organismului la etapă precoce a stresului evaluând marcheri metabolici ca glucoza, insulina, glucagonul, lactat, corpi cetonici, bilanțul azotat, echilibru acidobazic , electroliți, echilibru acidobazic , calorimetrie indirectă și alte. Acești indici sunt necesari de efectuat în dinamică și corectarea lor va duce la diminuarea sau înlăturarea impactului stresului chirurgical.

Concluzii: Recunoașterea dereglărilor metabolice de către medicii implicați cu ulterioara reechilibrare a marcherilor metabolici cu scop de a reduce răspunsul catabolic este cheia succesului în recuperarea rapidă după intervenția chirurgicală. E necesar de obținut aceste informații cu privire la tratamentele specifice din protocoalele ERAS care sunt bazate pe dovezi științifice puternice.

Cuvinte cheie: Stresul chirurgical, răspunsul metabolic, pacientul pediatric, protocoalele ERAS.